

ГІСТОМОРФОЛОГІЯ ВЕНТРАЛЬНИХ РОГІВ ГРУДНОГО ВІДДІЛУ СПИННОГО МОЗКУ СТАТЕВОЗРІЛОЇ ДОМАШНЬОЇ КУРКИ

І. М. Сокульський, к. вет. н., доцент
Sokulskiy_1979@ukr.net

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Незважаючи на значні досягнення як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників у галузі морфології хребетних тварин, багато питань, пов'язаних з розробкою видової і породної анатомії домашніх птахів, досі залишаються на рівні накопичення фактичних матеріалів. Особливо це стосується морфології нервової системи домашніх птахів і зокрема центральної нервової системи. Як складова частина центрального відділу нервової системи, спинний мозок є важливим об'єктом як експериментальних досліджень, так і лікувальних маніпуляцій. Саме тому результати цього дослідження мають важливе загальнобіологічне значення, оскільки дозволяють дати об'єктивнішу кількісну оцінку структурам різних відділів спинного мозку курей.

У зв'язку з цим метою наших досліджень було вивчення гістологічної будови та проведення морфометричної оцінки гісто- і цитоструктури спинного мозку статевозрілої домашньої курки.

Дослідження проводили на кафедрі анатомії і гістології факультету ветеринарної медицини Житомирського національного агроекологічного університету. Матеріалом для дослідження був спинний мозок від 30 статевозрілих домашніх курей — *Gallusgallus*. Для досліджень відбирали 4-й та 5-й грудні нейро-сегменти. У роботі використовували анатомічні, гістологічні, нейрогістологічні та морфометричні методи досліджень.

Основна у функціональному відношенні тканина спинного мозку утворена тілами нейронів та їх відповідними ядрами і нервовими волокнами. Сегменти сірої речовини спинного мозку досліджуваних курей мають деякі відмінності в структурі, а саме відрізняються за нейронним складом та нейроглією. За результатами наших досліджень, у вентральних рогах сірої речовини спинного мозку статевозрілих курей ми виділили латеральні та медіальні вентральні (рухові) ядра. При дослідженні ядер відповідних мотонейронів вентральних рогів, найбільше клітин виявляється у латеральному ядрі вентрального рогу. Однак медіальне ядро щільніше представлене мотонейронами у кількості 5–7, великими нейронами з перикаріонами овальної і веретеноподібної форми. Водночас рівномірне розміщення ядерного хроматину в ядрі нервових клітин, а також просвітлення цитоплазми у нейроцитах вентральних рогів свідчить про функціональну активність нейронів. Нейроплазма клітин містить чітко виражені глибоки базофільної зернистості, які рівномірно заповнюють майже всю нейроплазму. Такий рівномірний розподіл глибок у нейроплазмі переважно трапляється у мотонейронах вентральних рогів. Аналіз одержаних морфометричних даних свідчить про те, що нейроцитарна організація спинного мозку характеризується наявністю великих, середніх та малих нервових клітин, відсоткове співвідношення яких у грудному відділах неоднакове. При цьому, у відповідному відділі найбільшу кількість популяцій складають середні нейроцити, які становлять $42,50 \pm 0,37$ %. На другому місці великі нервові клітини — $27,95 \pm 0,41$ %. Найменшу кількість популяції нейронів становлять малі клітини — $29,53 \pm 0,50$ %.

Отже, порівняльна морфологічна особливість латеральних і медіальних ядер вентрального рогу сірої речовини спинного мозку статевозрілої домашньої курки має генетично обумовлений зв'язок між рівнем морфофункціонального стану нервових та інервованих структур.